בס"ד

מינהל הסטודנטים — **מדור הבחינות**

אוניברסיטת בר-אילן

מספר סידורי 1578721

מס' מח': 70
שנת: תשע"ה סמסטר: 1 מועד: 1 מטלה: 1
קורס: 01 111 99 מבוא למשפט העברי

קורס: 01 111 99 תאריך: 19/02/15

המחברת נבדקה ביום: _____

הציון: 99

חתימת המרצה: _____

מס' סידורי _____ מתוך _____ מחברות

הוראות לנבחן

1. עליך להבחן בחדר בו הנך רשום.
2. הנח ליד המשגיח בבחינה את כל חפציך האישיים כגון: תיקים, ספרים, מחברות, מכשירים סלולריים, קלמרים וכו'. השימוש במחשב נייד אסור.
3. אסור להחזיק בהישג יד חומר הקשור לבחינה/לקורס אלא אם הותר הדבר בכתב על ידי המרצה ורק בהתאם למותר.
4. מסור למשגיח/ה על הבחינה תעודת זהות וכרטיס נבחן חתום ותקף לסמסטר בו מתקיימת הבחינה.
5. **היציאה לשירותים במהלך הבחינה בהתאם להנחיות המשגיח/ה.** נשים בהריון ונבחנים באישור מתאים רשאים לבקש מהמשגיח/ה לצאת. היציאה בליווי המשגיח/ה ובהתאם לנוהלי האוניברסיטה.
6. נבחן היוצא ללא רשות מכל סיבה שהיא מחברתו תפסל ותועבר לועדת משמעת.
7. יש להישמע להוראות המשגיח/ה. אין לעזוב את חדר הבחינה ללא קבלת רשות. חל איסור מוחלט לפנות לנבחנים אחרים בכל עניין ודבר. **בכל עניין פנה למשגיח/ה.**
8. בתחילת הבחינה מלא את פרטיך האישיים ע"ג המחברת. תלמיד שקיבל לידיו שאלון ואין ברצונו להיבחן, חייב להמתין 1/2 שעה בכיתה מתחילת הבחינה. תלמיד שעזב את האולם אחרי חלוקת השאלונים או לא מסר את מחברתו עד תום הבחינה או מסר מחברת ריקה - דינו כדין נכשל.
9. קריאת השאלון מותרת רק לאחר קבלת רשות המשגיח/ה.
10. יש לכתוב את התשובות בדיו, בכתב ברור ונקי **על עמוד אחד של כל דף.** אין לכתוב בשוליים, הכותב טיוטה יקדיש לה את הצד הימני של המחברת ואת ההעתקה הנקיה יכתוב בצד השמאלי. את הטיוטה יש למחוק בהעברת קו. אסור לתלוש דפים מן המחברת.
11. נבחן שעבר עברת משמעת ו/או אי ציות להוראות הכתובות והנחיות המשגיח/ה יועמד לדין משמעתי.
12. משך זמן הבחינה מצויין בראש השאלון. עם הודעת המשגיח/ה כי תם הזמן, על הנבחן להפסיק את הבחינה, למסור את המחברת עם השאלון ולצאת מאולם הבחינה. מחברת שלא נמסרה בתום ההודעה לא תיבדק.
13. אחזקת מכשיר טלפון סלולרי (אפילו סגור) ברשות הנבחן, מביאה לפסילה **מיידית** של הקורס.

בהצלחה!

שנה"ל תשפה סמסטר א מועד א

מס' קורס 01-111-99

מחלקה משפטים תאריך 18/2/15

המרצה פרופ' שאיון אליצור

מבחן חלק (אם הבחינה בשני חלקים) _____

ועדת המשמעת מזהירה!

נבחן שיימצאו ברשותו חומרי עזר אסורים או ייתפס בהעתקה, ייענש בחומרה עד כדי הרחקתו מהאוניברסיטה.

הוראות לנבחן בנושא סריקה:

אין לכתוב במחברת בעפרון. יש לכתוב בעט בצבע כחול כהה או שחור בלבד. אין להשתמש בנוזל מחיקה (טיפקס). אין לכתוב בשוליים משני צידי הדף. מחברת בכתב מרושל משפיעה על תוצאות הסריקה.

שם לבן: השוליים יחתכו לפני הסריקה. לכן, חל איסור מוחלט

1. א. על הפסוק "עשיר כל אשר יבוא" כתב הספר - "אפילו אומרים לך

על ימין שהוא שמאל, ועל שמאל שהוא ימין" (ישנן גרסאות הגרסא "אפילו מהפיך", ולפי

הפירוש שאולם לא קיימת, אין כאן ורמזן קיבלו את הגירסה המאוחרת). דרש אלו

נבואים כאומרים דמגירה למשנה והתורה והקדמת שלמיד שעשה כהוכחה בין הדין לתורת שיעץ

שטעה - חייב, וכן דמגיה ליכולמי דתורת הדורש את הפסוק בלשון לרמוז -

"שיאמרו על ימין שהוא ימין, ועל שמאל שהוא שמאל".

בעקבות המגיה ליישוב מגיה כו, כפי שהלכים פרשנ אינגר, הוא שדרי הספר

נזקקים לפרשנות הטקסט, דמנגנון מבוגרת הולך. בפרשנות הטקסט ובלמות לדעת

פרשנות נכונות ופרשנות מוטעות (לעומת הסדר כוונת המחוקק דטקסט, שם

יש אומרים כדעת "אלו ואלו דברי אלהים חיים") - אין יש לקבל את הפרשנות

שקיבל בית הדין, נלכת על פיה, גם אם היא נכונות מוטעות.

המשנה והירושלמי דנדונים, לעומת כאן, עוסקים בהתרות הלכה שנעשה בטעות שבעובדה,

בלקבות הלכה שנעלמה מהם. בסוגיה כזאת, אין לבטל התרות בית הדין.

2. בסמוך של הרב בלוכשטיין מובאת עשרות של הרמבן לגירה הבאה מהשולחן

הספר ומשנת תורת. לדעת הרמבן, אין תוקף לבטל התרות בית הדין, כי עוד

הם נמצאים בשלב המשא-ומתן, בשלב הדיונים בין החכמים. אם לאחר החכמים

לבוא שוב מהרוב, כי עוד לא התברר ובפסקה ההלכה, אין הוא חייב לקבל את הדעת.

אין משקל שהבית דין הדין את ההלכה, בניגוד לנוקל דרי הספרי, המתרים בית להראות בית הדין, גם אותם הם לא מקובלים על הרוב.

(הלכה כמו לא יק לחפש הישר דרת הדין בשלב המוקדם, אלא אם לכל אדם, שבכמן שהיה בן דמוקרטי, עדין יכל לעשות כרצונו, אין משהמקרה ההלכה בי דיה, עדיין לקבלה.

26

---

2. אפשרות הראשונה היא דרך של הקיצוניות הנגד המלומד על המאמר, כדרך שנעשה הנקבע תכמים של "אם כבר וזה לא חסר" ומן דרדרכם שטפן על מילת סדום. הדרת ריסול הוא שגם אם של חוצה והדין אשר אחר דרון, דמקרים קדם יש חסר מסו"מת הראוניות, ניתן לדרש את הראוניות (דוגמה דמקרת למשל "יום הדי" דרכי התוכים הרוצחיים): אין דרדרכי דיים אין הקלה שבו, ומכרים מתעשים לתקן מקבות תנשמת, ומדבר לא עוזם טוב שאפשר להשתמש בפרשנות דרור מקרה מפרטי, אלא דמקרת הקלה אפשרות שניה היא דרך של כפיה על לפנים משורת הדין. כמו, אמנם הדין, כפי שהוסבר דניה, מתיר על תשלום הפיצוים, אין יש לראות דמקרה כה משום לפנים משורת הדין - הנהגה משפטית שאינה נמצאת בדברי הדין, כאלה מתקיימים שני תנאים: 1. הצדקה מוסרית. 2. יריעת - גדולה.

דמקרה הנוכחי ניתן כי שני הנתנאים מתקיימים: יש הצדקה מוסרית לביטול תשלום הפיצוים (גם אלו שנראה גם לראות הצדקה מוסרית גם לתקון לשלם את הפיצוים, מכח חוסר התוכים והמכמת הצדדים), וכן מתקיימת יריעת - יש אלף אשר אלון יחצר הכל - או שיתנו מלשלם אותו.

דמקרות המצוה בינלאומי עם הסכלים ("דתו שקלאו") והרות שמוגל להיות לפיצלים את דקדוק ואת שכרם לגדו ופסקו מרושות אשבנג שניתן לבטל על לפנים משורת הדין

(על אף שהמקרה הראשון היה מלא חסרונות, כדרי הנסקר שם, שאמר ולא הייתה הלכה, ולא נבש שסבר שאפשר לבנים משורת הדין). הם למדו כיצד מדרי שאומר, שאמר "דינא הכי". הלכתית אפשר כן ניתן המקרה הנוכחי לנסות על בסיס החצר לומר על דרישת הבנים.

לדעת הראשונים סבירה, ולפי פשט הסוגיה לדעת סברת אביי, לא מוכח מהמעשה שניתן לנסות. לפי זה אפשר כן, ניתן לבקש ולהתנגד לבעל החצר לומר על דרישת הבנים, כפי שעשה השפט אולם בפיה כאן.

[הדעת אחד נצר שאלת הראשונים אשכנזית לפיה ניתן לנסות על לבנים משורת הדין, עולה בקנה אחד עם הגישה הנוכחית-פוזיטיבית של הוותיקין, לפיה ניתן להסות עניינים מסוימים לאור המעשה המשפטי]

יפה.

אפשרות אחרונה, ולחלקה, היא נסיון לפרשנות חולבת באופן שיפטור את הקונה מעלות הבנים. דרך כן הקול הרמב"ם בפיק לג' של מורה נבוכים, שם דורר על האיש החרש ונפיד-התרגמת, אך להשמת דעתו הסקו בלבלת מעשה מרי דר חנן, שם שונה הדין דרך של פרשנות. בעיה והדר אנקבי בחקרה הנוכחי, ניתן לבנות אולי, בלבלות הנסיבות התרגמת הרשב"מת. אם הוה הדר קשור לגדלם התרגם, לא היה ניתן לפרנסו עם דרך של פרשנות, כפי שעבר הרמב"ם ראיה על שמעת נבר.

(עכשיו מגיע שלב עקרת השאלה השלישית, אבל כרגע אנו לא הכוונן, אבל נסיבות... ל"ל)

3. אל. דפרק ל"ג של מורה הנבוכים עמד הרמב"ם על תואלת הטבעה הכללית, ויחסה לתריג. בלשון שני משלים, מהבינים ומהרפואה, קיבל הרמב"ם שבנימין לולדם התריג איין הטבעה מאופשרת הטיה מהכלל, ומאמר נרשונך מהרפואה, היא לא מתייחסת לפרטים. את עושיו בו "ישם דאיכין ששלח בתשובה לשאלה, רה סיק שאיסור שאלת בשר שקל לטלם, ללא יוצו מן הכלל, ואם לולדם התריג שנולדו שאלת הבשר לא מעוררת את הילד, אבל פיעלת לטובה, מאחר ואין משנים את הדין לגבי הולדם התריג.

אם בנימין לפיבות תריגות, קיבל הרמב"ם שאין לשנות מן הדין, אך בלבלת לדיו אל מעשה מכי רה תמוז, בהיה שלגבו שבמקום אלו נעבן לפיה דרך של פרשנות. לעומת פיבה אוגנר, בבו אם הפירוש הנכון של דברי אריסטו, לפיהם המקרה של לפיבות תריגות, יש לתשוב כולו היה מכריע המקרה המבלבל הזה - כלומר, דרך של פרשנות.

בעל הנקודות יכתב הדין את דברי הרמב"ם ואריסטו אמרת (כפי שמדברים תוקפים שונים). לעומת, הרמב"ם לא מאופשר תריגה מכלל ההלכה אם בלפיבות תריגות, ואם לא דרך של פרשנות. לעומת זאת, לעומת, אריסטו מאופשר לסטות מן הדין, ולא רק דרך של פרשנות. את לעומת בו הנו מבסס על מעשה מכי רה תמוז, שלגבו מעיד על שינוי הדין לטובת האם, ולא דרך של פרשנות, כמו שהסבר הרמב"ם, וכן על דברי הגמרא שנוגע לסטות מן הדין דהתורה שלה - מושג שהרמב"ם כלל לא חס לסוגית התריג, אלא בנוגע לדעה כללית של התורה, שלאקרוניה וכבל בית הדין לבטל את ההלכה, בעומק כמו.

נראה שהרב הוק באמרת בו מקבל את לעומת של בעל הנקודות יכתב, ולא את לעומת הרמב"ם. המקרה המובא הינו באופן ברור בנוגע לולדם התריג, ולא לפיבות תריגות - מלבד בולדם מסבים שעלו משפיעה הטבעה לטובה, באופן דומה ליתר למקרה שהופיע באמרת הרמב"ם

על החריג שעליו מלמדים שמיעת הצמר לגזזה. דאקויה אף פסק הרמ"ם שאין להמיר, אין הדר קלק שניר את לאמר העברה לגדש החריג, כפי שסודר על הנמ"ל יבמק, דאקבת כיבשו לרבנן הסטיה מהתלמה ל"הוראת שעה" - משום אותו הצבר גם הדר קלק, כדומה להנ"ל.

ד. לדעתי יש לדחות את טענת המקרים. שני הדוגמאות הן לעסקנו דהקשר לאוצ"ת החריגים- איסור שמיעת צמר ומלאכה דארי דר חמר, דהם מצד אחר רייצו הקבלה פ' כללות מצות העברה וחסר אפשרות החריגה לגדם החריגים, ומלבד שני אפשרות סוגי ע"ז פרשנות דלפי דרך החריגות - לפקו שניהן דשופט- דרך שפסק הלכה דנגמא לשאלה ספציפית- ולא דמתקן, שקולקן את הכלים- שבשופט הלבדי תהא אלוהיה, או תכמיש דאקרה של אצמת אל אחרת.

אומנם ניתן לדחות את טענת המקרים דכך שבמשלים שתוהאו דפיק בה - שלו הרפואה ומטרתן עסקים דיבורה של אנשים, אין מאיזן, דוקא הרופא דוחה יותר לשופט מאשר למתוקן, מאחר והוא עסק דאקרה הפרטי והמסבה שלפניו, ואולי על פי כן לדעת הרמ"ם אין לשנות מן הדין.

(18)

חלק ד

א. דקרונות משמעים: שלמות - גם דקרבן פסח מצלה, וגם דקידושי אשה.

פיקבות משמעות: הפקדות בפ מאלם - גם המשל דבבמת, וגם דיני נזקין - דר.

חסר פירוש

-2-

2. ריב של הילדות היה ריב שאינו משולה אינשים שלו יודעים את דיני המשפט הקדמי, אין ההלכה הכתובה ומשמשת, מאין לדרך שהתעוררו דיבורי ההדיות לעקרות אושר ההלכה לעבריות. הקהילות החדשות שרצו לשנות את ההלכה, אין לו כוח בקרבן ביניהם, הקימו ריב על הדיות, שלמה ביני המאוניות. בתחילה לשם ההלכה באותן מחבר הדיינים הוא אדם שמנה, ושישנים הנמצאים אבי סדרו שיגיעים מה שנאמר להם, אין לשנות ויאבו על הדעה שמתה אדם שמנה. לאחרון השנים השתמרו בתי הדין של ההדיות, והתקיימו עם קהילות שהם הם ריב רגיל. תבאים דקרו את המצות בתי דין אלו, שאתה מין שהם סדר דין, אין כלים כתרים, ולעתים יש משהו בנים, ומן שהם כלי לרז נוגעים על פי המשפט הקדמי, אין הסופר של דבר הנמצאו אותם על פני הלכה לעבדות של גויים, מאחר והם מתמיד על פי ההלכה.

3. הסודר לאן כנגד הרמב"ם שלא הבינו את המקומות לדרין, ומכך מצאו הקשה את הדקות על דרכיו, בלקרות השומה לדבר הנשמר. בנוסף דיקו את דרך הכיבוש של הרמב"ם, כשהשמיט את שמות החכמים מספרו, לא הבין מי אומר כל הלכה, כדרך הישנה והנלמד.

הסיבה הקיים את הספר, אין טעם שאנו למד חיבר את הסגנון המתאים בנלמד, לא ידע בדוקה בעצם את סמיכות הרמב"ם בנוגע לסגנון, ולכן טעה הרמב"ם כשאמר שנתקבלו ומתבקל לימוד הגמרא, ולאחר רק את ספרו, בנוסף לתבנן. לחיצוק טענתו הדומה מדברי חכם שמקומות שלמד חלק מהגמרא ומרמב"ם עליו, ויש להשמיט דין התלקים הרמב"ם שיש עליהם את הגמרא, ואלו מגיעים עדין.

4. מחקר הגמרא ומקומה רשה בגמרא יבדוה אמת כללית, ומצמה להשמיט דין חלקים שנגיעים הה, ולעתים הה עדיפות וחלקים שנאמרו בקבוצת השונות.

דין הגמרא המסורתית, מאידך, עומקת בכל סוגיה בגמרא כפני עצמה, אין ציון לעתים הה, למעלה את הפרשנות הנמצאת הה, ולנסות את הכלים הגמרא והגמרים שנמצאים מאחה.

פרינט בע"מ
טל. 03-5604070